

NAČRT RAVNANJA Z RAZISKOVALNIMI PODATKI

OBRAZEC ARIS 2.0

Ta obrazec je namenjen pripravi načrta ravnanja z raziskovalnimi podatki (NRRP) za raziskovalne projekte, ki jih (so)financira Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS), kot je določeno v 4., 5. in 7. členu Uredbe o izvajanju znanstvenoraziskovalnega dela v skladu z načeli odprte znanosti (Uradni list RS, št. 59/23).

Raziskovalni podatki¹ so (digitalno berljivi) zapisi o dejstvih (npr. številčni podatki, besedilni, zvočni in slikovni zapisi), pridobljeni z različnimi metodami. Služijo za spoznavanje, preverjanje ali potrditev hipotez ter izpeljavo in predstavitev spoznanj. Predstavljajo osnovno podlago za znanstveno raziskovanje in v okviru znanstvene skupnosti veljajo kot ustrezno sredstvo za preverjanje veljavnosti raziskovalnih spoznanj.

Ravnanje z raziskovalnimi podatki zajema načrtovanje, zbiranje, shranjevanje, dokumentiranje, varovanje in dolgoročno ohranjanje raziskovalnih podatkov ter omogočanje njihove ponovne uporabe. Pri tem se upoštevajo načela FAIR, ki določajo, da morajo biti podatki najdljivi, dostopni, interoperabilni in (ponovno) uporabljivi. Ključno orodje za sistematično ravnanje z raziskovalnimi podatki je načrt ravnanja z raziskovalnimi podatki, v katerem so opredeljeni postopki upravljanja podatkov skozi celoten življenjski cikel raziskave.

Prosimo vas, da izpolnite obrazec NRRP in ga objavite na spletni strani projekta **v šestih mesecih od začetka njegovega izvajanja**. Priporočljivo je, da NRRP med izvajanjem raziskovalnega projekta redno pregledujete in po potrebi posodabljate. V primeru sprememb posodobljen NRRP priložite vmesnemu in zaključnemu poročilu o rezultatih raziskovalnega projekta.

Pregled vsebine NRRP:

0. Splošne informacije
1. Povzetek in opis raziskovalnih podatkov
2. Shranjevanje in varnostno kopiranje podatkov
3. Zagotovitev podatkov na način FAIR prek repozitorijev
4. Etični in pravni vidiki
5. Drugi raziskovalni rezultati
6. Finančna sredstva

Uporabljene kratice:

- IT – informacijska tehnologija
- NRRP – načrta ravnanja z raziskovalnimi podatki
- RO – raziskovalna organizacija
- ZVDAGA – Zakon o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih
- ZVOP-2 – Zakon o varstvu osebnih podatkov

¹ Slovar odprte znanosti, <https://terminoloski.slovenscina.eu/termin/39057>.

Navodilo za izpolnjevanje

Obrazec izpolnite tako, da vsebino vnašate v celice v skrajnem desnem stolpcu oz. tam označite eno od ponujenih možnosti. V teh celicah so sedaj v sivi barvi pisave navedeni razlage oz. navodila za vnos ustreznih podatkov in opisov. To pomožno besedilo lahko po vnosu vsebine izbrišete.

OBRAZEC

0	Splošne informacije	
0.1	Šifra projekta	J5-70188
0.2	Naziv projekta	Nove domene neenakosti: Digitalni razkorak v Sloveniji, 2. faza
0.3	Datum začetka in konca projekta	1.3.2026 – 28.2.2029
0.4	Opis projekta z vidika ravnanja z raziskovalnimi podatki	Osrednji cilj raziskave je osvetliti digitalni razkorak v Sloveniji. Pri čemer se bodo uporabljali odprto-dostopni podatki mednarodne raziskave ICILS 2023, ki jo v Sloveniji koordinira Pedagoški inštitut. Podatki bodo uporabljeni glede na postavljena raziskovalna vprašanja v projektni prijavi.
0.5	Šifra vodje projekta	26529
0.6	Ime in priimek vodje projekta	dr. Eva Klemenčič Mirazchiyski
0.7	Ime in priimek osebe, ki je v RO zadolžena za podporo pri ravnanju z raziskovalnimi podatki	Igor Peras, asistent in podatkovni svetovalec
0.8	Ime in priimek odgovorne osebe za ravnanje z raziskovalnimi podatki pri projektu	dr. Eva Klemenčič Mirazchiyski (vodja projekta) in Igor Peras (asistent, podatkovni svetovalec)
0.9	Elektronski naslov odgovorne osebe za ravnanje z raziskovalnimi podatki pri projektu	igor.peras@pei.si
0.10	Različica in datum NRRP	1.0,
1	Povzetek in opis raziskovalnih podatkov	
1.1	Ali boste pri projektu ponovno uporabili že obstoječe podatke (lastne ali tuje)?	X Da ☐ Ne To lahko vključuje podatke, ki niso nastali v raziskavah, npr. administrativne podatke, podatke gospodarskih družb in javne uprave. Če označite »Da«, v točki 1.2 podajte podrobnejši opis. Če označite »Ne«, opišite tu, kakšni so razlogi, da se za ponovno uporabo niste odločili.

1.2	Katere vrste podatkov boste ustvarili oz. ponovno	Ponovno bomo uporabili odprto-dostopne podatke mednarodne raziskave ICILS 2023, ki jo v Sloveniji koordinira Pedagoški inštitut. Podatki so v skladu s sporazumom podpisanim med Pedagoškim inštitutom in IEA odprto-dostopni v javnem repozitoriju IEA.
	uporabili in v katerih formatih bodo shranjeni?	Uporabili bomo številske podatke mednarodne baze ICILS 2023 (javno-dostopne in nacionalne baze za Slovenijo). Podatki so shranjeni v mednarodnem repozitoriju IEA in odprto-dostopni v .spss formatu. Za delo s podatki bo uporabljeno odprto-dostopno orodje RALSA, ki podatke naloži neposredno iz repozitorija in omogoča statistične analize.
1.3	Kakšna je pričakovana velikost podatkov, ki jih nameravate ustvariti oz. ponovno uporabiti?	☐ 0–10 GB ☐ 10–100 GB ☐ 100–1000 GB ☐ >1000 GB
2	Shranjevanje in varnostno kopiranje podatkov	
2.1	Kje bodo podatki med izvajanjem projekta shranjeni in varnostno kopirani?	Podatki so shranjeni in odprto-dostopni v repozitoriju IEA. V času projekta bodo podatki shranjeni na računalnikih zaposlenih na Pedagoškem inštitutu in znotraj interne mreže. Podatki bodo tudi po koncu projekta dostopni na mednarodnem repozitoriju IEA.
2.2	V katerem zaupanja vrednem repozitoriju bodo objavljeni podatki v skladu z načelom »odprti, kolikor je mogoče, zaprti, kolikor je nujno«?	1) Podatki so že shranjeni v mednarodnem repozitoriju IEA. Za namen sledljivosti podatkov po načelih FAIR pa bodo metapodatki raziskave shranjeni v repozitoriju DiRROS. Natančneje, naložene bodo metapodatki in informacije o raziskavi ter povezava do podatkov v mednarodnem repozitoriju IEA. Zaradi sklenjenega sporazuma z IEA, podatkov ni možno naložiti na lasten repozitorij, saj bi to pomenilo kršitev pogodbenih določil.
3.	Zagotovitev podatkov na način FAIR prek repozitorijev	

3.1	Ali bodo vsi podatki odprto dostopni, upoštevajoč načelo „odprti, kolikor je mogoče, in zaprti, kolikor je nujno”? Če ne bodo, pojasnite posebnosti glede dostopa.	X Da ☐ Ne Vsi podatki so že odprto-dostopni v mednarodnem repozitoriju IEA. Posebnih omejitev pri uporabi ni, morajo pa biti upoštevani standardi IEA, ki so opisani v spremljajoči dokumentaciji raziskave. Za uporabo podatkov je predvidena standardna oprema – odprto-dostopen program RALSA.
3.2	Kako boste omogočili uporabljivost vaših raziskovalnih podatkov (metapodatki, ključne besede, programska oprema, licence, drugo)?	Podatki mednarodne raziskave ICILS 2023 imajo široko spremljajočo dokumentacijo. Prav tako zagotavljamo programsko orodja RALSA, ki omogoča brezplačno, odprto-dostopno in samostojno analizo raziskovalnih podatkov.
3.3	Kakšne postopke zagotavljanja kakovosti raziskovalnih podatkov boste uporabili?	Podatki so reprezentativni za Slovenijo (vzorec raziskave ICILS 2023), ki postavlja posebna pravila in standarde glede vzorčenja podatkov..
4.	Etični in pravni vidiki	

4.1	Ali boste med izvajanjem projekta obdelovali, hranili, ustvarili ali ponovno uporabili občutljive osebne podatke oziroma posebne vrste osebnih podatkov?	☐ Da ☒ Ne
-----	--	--

4.2	Kako bo med raziskavo poskrbljeno za varnost podatkov in zaščito občutljivih podatkov?	Podatki so anonimizirani in iz njih ni mogoče razbrati identitete posameznikov. Analize iz podatkov bodo shranjene na osebnih računalnikih oz. mreži Pedagoškega inštituta – zaščiteno z gesli.
5.	Drugi raziskovalni rezultati	
5.1	Ali boste poleg podatkov ustvarili ali ponovno uporabili tudi druge raziskovalne rezultate?	☐ Da ☒ Ne Če označite »Da«, navedite, katere druge pričakovane raziskovalne rezultate boste ustvarili oz. ponovno uporabili. Drugi raziskovalni rezultati so lahko digitalni (npr. programska oprema, delovni postopki, protokoli, modeli) ali fizični (npr. novi materiali, protitelesa, reagenti, vzorci). Opišite, kako boste ravnali z navedenimi drugimi raziskovalnimi rezultati. Priporočljivo je, da tudi te rezultate delite in omogočate njihovo uporabljivost v skladu z načeli FAIR.
6.	Finančna sredstva	
6.1	Kakšni bodo stroški ravnanja s podatki in drugimi rezultati projekta po načelih FAIR in kako bodo kriti?	Za ravnanje s podatki je poskrbljeno v okviru projektnega financiranja.

Uporabljeni viri:

- *Anotirana predloga načrta za ravnanje s raziskovalnimi podatki za projekte Obzorja Evropa*. CTK UL. Dostopno na: <https://dirrodata.ctl.uni-lj.si/raziskovalni-podatki/nacrt-ravnanja-z-raziskovalnimi-podatki/>.
- Bezjak, Sonja (ur.) (2024). *Spoznaj FAIR: Priročnik o odprti znanosti v Sloveniji*. Univerza na Primorskem. Dostopno na: <https://www.hippocampus.si/ISBN/978-961-293-328-9.pdf>.
- *Horizon Europe Data management plan template*. Dostopno na: <https://www.openaire.eu/images/Guides/HORIZON EUROPE Data-Management-Plan-Template.pdf>.
- *NWO Template Data management plan*. Dostopno na: <https://www.nwo.nl/en/research-data-management>.
- *Slovar odprte znanosti*. Dostopno na: <https://terminoloski.slovenscina.eu/slovarji/48/o-slovarju>.

Verzija dokumenta: 2.0

Številka: 6308-6/2026-2

Datum: 30. 3. 2026

Javna agencija za znanstveno raziskovalno
in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

Tjaša Dobnik,
direktorica